

HALLINTOVALIOKUNNAN MIETINTÖ 15/2003 vp

Hallituksen esitys laiksi kirkkolain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 4 päivänä marraskuuta 2003 lähettänyt hallintovaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi kirkkolain muuttamisesta (HE 121/2003 vp).

Lausunto

Hallintovaliokunta on 25 päivänä marraskuuta 2003 pyytänyt asiassa perustuslakivaliokunnan lausunnon (PeVL 20/2003 vp), joka on otettu tämän mietinnön liitteeksi.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- vanhempi hallitussihteeri Tuula Lybeck, opetusministeriö
- erityisasiantuntija Marietta Keravuori, oikeusministeriö
- hallinto-oikeustuomari Janne Aer, Helsingin hallinto-oikeus

- kirkolliskokouksen sihteeri Kari Ventä, Kirkkohallitus
- lakimiesasessori Tuija Alatalo, Kuopion hiippakunnan tuomiokapituli
- toiminnanjohtaja Esko Jossas, Suomen Kirkon Pappisliitto ry, edustaen AKAVA-JS ry:tä
- toiminnanjohtaja Ritva Rasila, Seurakuntien Viran- ja Toimenhaltijain Liitto SVTL ry
- työmarkkinalakimies Kristian Brotherus, Kunnallisvirkamiesliitto KVL ry, edustaen Kirkon alan unioni ry:tä
- professori Olli Mäenpää
- professori Jarno Tepora
- professori Kaarlo Tuori.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- sosiaali- ja terveysministeriö
- korkein hallinto-oikeus
- Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokous.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan kirkkolain muuttamista hiippakuntahallinnon kehittämiseksi ja hiippakunnan taloudellisen ja toiminnallisen aseman vahvistamiseksi. Hiippakunnan toimintaa ja taloutta johtamaan perustettaisiin hiippakuntavaltuusto. Sen jäseninä olisivat 14 maallikkoa ja seitsemän pappia, jotka valittaisiin neljän vuoden toimikaudeksi samalla tavalla kuin kirkollis-

kokousedustajat, mutta eri vaalilla. Hiippakuntavaltuusto valitsisi keskuudestaan puheenjohtajan, jonka tulisi olla maallikko. Piispalla ja tuomiokapitulin muilla jäsenillä sekä hiippakunnasta kirkkohallitukseen valitulla jäsenellä ja kirkkohallituksen pappisjäsenellä olisi hiippakuntavaltuustossa läsnäolo- ja puheoikeus.

Hiippakuntavaltuusto hyväksyisi hiippakunnan toiminta- ja taloussuunnitelman, tekisi talousarvioesityksen kirkon keskusrahastolle, perustaisi ja lakkauttaisi hiippakunnan virat ja hyväksyisi osaltaan hiippakunnan talousarvion ja tilinpäätöksen. Hiippakunnan tilinpäätös tarkastettaisiin ja vahvistettaisiin sekä vastuuvapaus myönnettäisiin kirkon keskusrahaston tilinpäätöksen yhteydessä. Hiippakuntavaltuustolla olisi oikeus tehdä esityksiä kirkolliskokoukselle. Hiippakuntakokous ja rovastikuntakokous lakkautettaisiin. Tuomiokapituli valmistelisi hiippakuntavaltuustossa käsiteltävät asiat ja panisi täytäntöön sen päätökset.

Tuomiokapitulia ehdotetaan täydennettäväksi yhdellä maallikkojäsenellä ja hiippakuntadekaanilla, joka olisi pappi. Hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenet valitsisivat tuomiokapitulin maallikkojäsenen neljäksi vuodeksi kerrallaan. Maallikkojäsen olisi luottamushenkilö. Tuomiokapitulin jäsenenä olevien sivutoimisten pappisasessorien virat säilytettäisiin ja pappisjäsenet jatkaisivat viranhaltijoina.

Tuomiokapitulin lainkäyttöasiat, jotka ovat pääasiassa seurakunnan viranomaisten päätöksistä tehtyjä valituksia ja hallintoriita-asioita, siirrettäisiin alueelliseen hallinto-oikeuteen lukuun ottamatta alistusvalituksia. Muutoin tuomiokapitulin tehtävät säilyisivät ennallaan. Myös kirkkohallituksen päätöksistä valitettaisiin ensi asteessa hallinto-oikeuteen ja vasta sen päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Oikaisumenettelyä laajennettaisiin ennen valittamista. Kirkollishallinnon valituskieltoja vähennettäisiin.

Hiippakunnan hallinto rakentuisi kuten tähänkin asti episkopaalis-synodaaliselle perustalle, toisin sanoen piispalliselle kaitsennalle ja valvonnalle sekä edustuksellisten toimielinten pää-

töksille. Piispa olisi tuomiokapitulin itseoikeutettu jäsen ja puheenjohtaja. Lisäksi hän hoitaisi entiseen tapaan viranomaisena piispanvirkaan kuuluvat tehtävät. Hiippakuntajakoa sekä hiippakuntien rajojen tarkistamista koskevaa kirkolliskokouksen päätöstä ei enää alistettaisi valtioneuvoston ratkaistavaksi.

Kirkollishallinnon yleisiksi hallinnollisiksi menettelysäännöksiksi ehdotetaan säädettäväksi uusi hallintolaki. Kirkollishallintoon ehdotetaan sovellettavaksi myös lakia sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa. Lisäksi ehdotetaan, että kirkollishallintoon omaksuttaisiin naisten ja miesten tasa-arvosta annetun lain hallinnolliset periaatteet, jotka koskisivat naisten ja miesten kiintiöitä kirkollisissa toimielimissä. Tämän jälkeen tasa-arvolaki koskisi kokonaisuudessaan kirkollishallintoa, jollei kysymys ole uskonnonharjoittamiseen liittyvästä toiminnasta. Edelleen ehdotetaan, että kirkollishallinnon toimielinten kokouksen johtamista ja puheoikeuden rajoittamisen mahdollistamista varten kirkkolakiin sisällytettäisiin säännös, jonka nojalla puheenjohtajalla on tarvittavat valtuudet huolehtia kokouksen asianmukaisesta kulusta. Kirkkojärjestyksen säännös luottamushenkilön oikeudesta saada tietoja siirrettäisiin kirkkolain tasolle.

Uusi hautausvoimilaki aiheuttaa eräitä muutoksia kirkkolain hautaustointa koskeviin säännöksiin. Näiden muutosten tarkoituksena on yhdenmukaistaa kirkkolain hautaustointa koskevia säännöksiä hautausvoimilain kanssa ja ottaa huomioon perustuslain vaatimukset säädöstasosta.

Lisäksi kirkkolakiin ehdotetaan tehtäväksi niin sanotun viimeisen eläkelaitoksen periaatteen käyttöönoton edellyttämät muutokset.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2004 alusta.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Hiippakunnan hallinto

Lakiehdotuksen keskeisen osan muodostaa hiip-

pakuntahallinnon uudistaminen. Tämä merkitsee kirkkolain (1054/1993) muuttamista hiippakuntahallinnon kehittämiseksi sekä hiippakunnan taloudellisen ja toiminnallisen aseman vah-

vistamiseksi. Uutena elimenä tulee toimimaan hiippakuntavaltuusto. Valiokunta pitää hiippakuntaa koskevia säännösehdotuksia asianmukaisina ja selkeinä. Sääntelyä voidaan pitää muutoinkin myönteisenä, koska se vahvistaa kansanvaltaista elementtiä kirkon hallinnossa.

Tuomiokapituli hoitaa edelleenkin hiippakunnan kirkollista hallintoa. Sen kokoonpanoa ja päätöksentekoa koskeva sääntely ehdotetaan modernisoitavaksi vastaamaan nykyajan hallinnolle asetettavia vaatimuksia.

Tuomiokapitulin tehtävien muutos

Merkittävä muutos tuomiokapitulin tehtäviin on lakiehdotuksen mukaan siinä, että lainkäyttöasiat, jotka koskevat pääasiassa seurakunnan viranomaisten päätöksistä tehtyjä valituksia ja hallintoriita-asioita, siirretään tuomiokapitulista hallinto-oikeuteen. Kirkkovalitus tehdään 24 luvun 4 §:n mukaan hallinto-oikeudelle. Valiokunta pitää tällaista siirtoa perusteltuna, koska kysymys on yksilön oikeusturvaan liittyvistä asioista, jotka Suomen oikeusjärjestelmässä lähtökohdaisesti kuuluvat riippumattoman tuomioistuimen ratkaistaviksi. Valiokunta pitää myös kirkollisvalitusta ja oikeisuvaatimusta koskevia säännöksiä perusteltuina.

Kirkon hallintomenettely

Valiokunta pitää tärkeänä, että käsiteltäessä asiaa kirkollishallinnossa yleisenä menettelysääntöksenä tulee lakiehdotuksen mukaan sovellettavaksi julkishallinnossa yleensä sovellettava hallintolaki (434/2003). Samoin kirkollishallintoon ehdotetaan sovellettavaksi lakia sähköisesti asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003).

Kirkollishallinnossa on tarkoitus soveltaa myös naisten ja miesten tasa-arvosta annettuun lakiin (609/1986) pohjautuvaa mallia, joka koskee naisten ja miesten kiintiöitä kirkollisissa toimielimissä. Tarkoituksena on, että tasa-arvolaki koskisi kokonaisuudessaan kirkollishallintoa, jollei kysymys ole uskonnonharjoittamiseen liittyvästä toiminnasta.

Virkasääntö

Virkasäännön osalta valiokunta viittaa perustuslakivaliokunnan lausuntoon.

Kirkon henkilöstön vaikuttamismahdollisuudet

Hallituksen esityksessä ehdotetaan nykyisen rovastikunnan kokouksen lakkauttamista ja sen sekä hiippakuntakokouksen korvaamista hiippakuntavaltuustolla. Tämä rakenteellinen uudistus on sinänsä tarpeellinen ja edistää hiippakunnallista hallintoa. Esityksen mukaan hiippakuntavaltuustoon papistolle tulee edustuskiintiö ja lisäksi maallikkoedustajia valittaisiin neljätoista.

Hallituksen esitys merkitsee saadun selvityksen mukaan samalla, että lakkautetaan noin 18 000 kirkon työntekijän suora vaikutus- ja aloitteenteko-oikeus hiippakuntatasolla, joka heillä on ollut rovastikokousedustuksen kautta. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että mainitussa suhteessa lakiehdotus merkitsee muiden henkilöstöryhmien kuin papiston vaikutusmahdollisuuksien heikkenemistä nykytilanteeseenkin verrattuna. Valiokunta pitää asianmukaisena, että tämän päivän yhteiskunnassa toteutetaan paremmin eri henkilöstöryhmien edustukselliset vaikutusmahdollisuudet yhdenvertaisuuden periaatteen näkökulmasta hiippakuntatasolla ja laajemminkin kirkossa.

Asiasisältöön vaikuttamattomat lainsäädäntötekniset virheet ja kielelliset epätarkkuudet

Kirkkolain 2 luvun 2 §:n 2 momentin mukaan kirkolliskokouksen tekemää kirkkolakiehdotusta tutkittaessa voidaan oikaista sellainen ehdotuksessa oleva lainsäädäntötekninen virhe, joka ei vaikuta kirkkolakiehdotuksen sisältöön. Kirkolliskokouksen annettua opetusministeriön lausuntopyynnön 19.9.2003 johdosta lausuntonsa 5 päivänä marraskuuta 2003 valiokunta ehdottaa lakiehdotuksesta korjattavaksi jäljempänä ilmenivät asiasisältöön vaikuttamattomat lainsäädäntötekniset virheet ja kielelliset epätarkkuudet.

Yksityiskohtaiset perustelut

2 luku. Kirkkolaki ja muut kirkkoa koskevat säädökset

3 §. *Kirkon vaalijärjestys ja täytäntöönpanomääräykset. Säädösten julkaiseminen.* Valiokunta ehdottaa 3 §:n 1 momenttiin kielellistä täsmennystä.

7 luku. Yleisiä säännöksiä

5 §. *Esteellisyys.* Pykälän 5 §:n 2 momenttiin valiokunta ehdottaa vähäistä sanonnallista muutosta.

17 b luku. Hiippakuntavaltuusto

1 §. *Tehtävät.* Valiokunta ehdottaa 1 §:n 1 momentin 5 kohtaan asiasisältöön vaikuttamatonta lakiteknistä täsmennystä siten, että säännöksestä ilmenee, minkä toimielimen jäsenellä on aloitteen teko-oikeus hiippakuntavaltuustolle.

3 §. *Toimikausi.* Valiokunta ehdottaa 3 §:ssä kielellisen epätarkkuuden korjaamista.

18 luku. Piispa

3 §. *Vaalin ajankohta, äänioikeus ja ehdokasasettelu.* Valiokunta ehdottaa 3 §:n 2 momentin 3 kohdan poistamista lakiehdotuksesta tarpeettomana, koska kyseistä kohtaa ei hallituksen esityksessä ehdoteta muutettavaksi.

24 luku. Alistaminen ja muutoksenhaku

9 §. *Oikaisuvaatimus- ja valitusaika.* Pykälän 9 §:n 2 momentissa valiokunta ehdottaa viittaus-säännöksen tarkentamista kirkon vaalijärjestyk-

sen 2 luvun 19 §:n sijasta mainitun luvun 15 §:ään.

11 §. *Päätöksen tiedoksianto.* Valiokunta ehdottaa 11 §:n 3 momentissa kirjoitusvirheen korjaamisen lisäksi viittauksen 17 luvun 3 §:n 3 momenttiin täsmentämistä viittaukseksi 17 luvun 5 §:n 4 momenttiin.

14 §. *Oikaisuvaatimus- ja valitusoikeuden rajoittaminen.* Pykälän 1 momentin 4 kohdassa valiokunta ehdottaa viitattavaksi 62 §:n sijasta täsmällisemmin 62 §:n 1—4 momenttiin. Lisäksi valiokunta ehdottaa sanotussa kohdassa sanan "tarkoitettua" kirjoittamista muotoon "tarkoitettun".

25 luku. Täydentäviä säännöksiä

3 §. *Pöytäkirjan pitäminen nähtävänä.* Pykälän 2 momentissa valiokunta ehdottaa kielellisen epätarkkuuden korjaamista.

8 §. *Julkisuus ja salassapito.* Valiokunta ehdottaa 2 momentissa sanan "tarpeellisena" kirjoittamista monikkomuotoon "tarpeellisina".

15 §. *Päätösvaltaisuus poikkeusoloissa.* Pykälän 2 momentissa valiokunta ehdottaa vähäisen kieliopillisen tarkennuksen tekemistä.

Säätämisyjärjestys

Perustuslakivaliokunnan lausunnosta ilmenee, että lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella hallintovaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muutettuna seuraavasti:

Laki

kirkkolain muuttamisesta

Kirkolliskokouksen ehdotuksen ja eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 26 päivänä marraskuuta 1993 annetun kirkkolain (1054/1993) 15 luvun 5 §:n 4 momentti, 19 luvun 4 a ja 6 §, 7 §:n 1 momentti, 9 § ja 11 §:n 4 momentti, 20 luvun 7 §:n 3 momentti ja 9 §:n 3 momentti, 23 luvun 7 §, 24 luvun 2 §:n 3 momentti ja 5 a—5 c § sekä 25 luvun 2 §,

sellaisina kuin niistä ovat 19 luvun 4 a § laissa 936/1996, 19 luvun 6 § laissa 937/1996, 24 luvun 5 a § laissa 1232/1999, 24 luvun 5 b § laissa 619/1998 ja 24 luvun 5 c § laissa 306/2002 sekä 25 luvun 2 § osaksi mainitussa laissa 937/1996,

muutetaan 2 luvun 3 §:n 1 momentti, 3 luvun 1 §:n 1 momentti, 6 luvun 15 §:n edellä oleva väliotsikko ja 15 §, 7 luvun 5 §, 10 luvun 6 §:n 2 momentti, 15 luvun 5 §:n 3 momentti, 16 luvun 2 §:n 3 momentti, 17 luvun 1—4 §, IV osan otsikko, 18 luvun 1 §:n 1 momentti, 3 §:n 2 momentin 4 ja 5 kohta ja 3 momentti, 19 luvun 1—4 ja 5 §, 7 §:n otsikko ja 3 momentti sekä 11 §:n otsikko, 20 luvun 7 §:n 2 momentin 12 kohta ja 9 §:n 1 momentti, 22 luvun 2 §:n 1 momentin johdantokappale ja 7 kohta ja 2 momentti sekä 6 §:n 6 kohta, 23 luvun 4 §:n otsikko ja 5 §, 24 luvun 1 §:n 1 momentti, 3—5 ja 6—10 §, 25 luvun 1 §:n 3 momentti, 3 §, 4 §:n otsikko ja 3 momentti, 5, 6, 9 ja 11 §, 15 §:n 2 momentti sekä 26 luvun 7 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 6 luvun 15 §, sekä 22 luvun 2 §:n 1 momentin 7 kohta ja 6 §:n 6 kohta mainitussa laissa 936/1996, 7 luvun 5 § osaksi laissa 347/1998, 16 luvun 2 §:n 3 momentti mainitussa laissa 619/1998, 18 luvun 3 §:n 2 momentin 5 kohta laissa 201/2000, 19 luvun 1 § osaksi laissa 677/1997, 19 luvun 3 § laissa 1691/1995, 19 luvun 4 § osaksi viimeksi mainitussa laissa, 24 luvun 3 § osaksi laissa 771/1996, 24 luvun 4 ja 7 § osaksi mainituissa laeissa 1691/1995 ja 936/1996, 24 luvun 6 § osaksi laissa 649/2000, 24 luvun 8 § ja 25 luvun 1 §:n 3 momentti mainitussa laissa 937/1996, 24 luvun 9 § osaksi mainituissa laeissa 1691/1995, 936/1996 ja 347/1998 ja 24 luvun 10 § osaksi mainitussa laissa 1232/1999, 25 luvun 3 § osaksi laissa 706/1999 ja 25 luvun 5 § mainitussa laissa 347/1998, sekä

lisätään 17 lukuun uusi 5—8 §, lakiin uusi 17 a ja 17 b luku, 18 luvun 3 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 201/2000, uusi 6 kohta, 22 luvun 6 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainituissa laeissa 936/1996 ja 306/2002, uusi 2 momentti, 23 luvun 4 §:ään uusi 1 momentti, jolloin nykyinen 1 ja 2 momentti siirtyvät 2 ja 3 momentiksi, 24 lukuun uusi 11—16 §, 25 luvun 4 §:ään uusi 3 momentti, jolloin muutettu 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, 8 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 706/1999, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 ja 3 momentti siirtyvät 3 ja 4 momentiksi, sekä lukuun uusi 10 a §, seuraavasti:

2 luku

Kirkkolaki ja muut kirkkoa koskevat säädökset

3 §

Kirkon vaalijärjestys ja täytäntöönpanomääräykset. Säädösten julkaiseminen

Kirkolliskokous antaa kirkon vaalijärjestyksen, jossa määrätään tarkemmin seurakuntavaa-

leista sekä kirkolliskokousedustajien ja hiippakuntavaltuuston jäsenten, piispan, papin, tuomiokapitulin pappisasessorin ja maallikkojäsenen sekä lääninrovastin vaaleista.

3 luku

Kirkon hallinnollinen ja kielellinen jako

1 §
(Kuten HE)

6 luku

Viranhaltijat ja työntekijät

C. Muut virat

15 §
(Kuten HE)

7 luku

Yleisiä säännöksiä

5 §

Esteellisyys

(1 mom. kuten HE)

Jollei 25 luvun 5 §:n 1 momentista muuta johdu, muiden luottamushenkilöiden sekä seurakunnan viranhaltijoiden esteellisyydestä on voimassa, mitä hallintolaissa siitä säädetään. Virka-, työ- tai muu vastaava suhde seurakuntaan tai seurakuntayhtymään ei kuitenkaan tee luottamushenkilöä tai viranhaltijaa esteelliseksi hallintoasiassa, jossa seurakunta tai seurakuntayhtymä on asianosainen, *jollei* hän palvelussuhteensa perusteella ole esitelty tai muutoin vastaavalla tavalla käsitelty asiaa.

10 luku

Kirkkoneuvosto

6 §
(Kuten HE)

15 luku

Seurakunnan talous

5 §
(Kuten HE)

16 luku

Kirkonkirjat ja seurakunnan arkisto

2 §
(Kuten HE)

17 luku

Hautaustoimi

1—8 §
(Kuten HE)

IV OSA

HIIPPAKUNNAN HALLINTO

17 a luku

Yleisiä säännöksiä

1—3 §
(Kuten HE)

17 b luku

Hiippakuntavaltuusto

1 §

Tehtävät

Hiippakuntavaltuuston tehtävänä on (1—4 kohta kuten HE)

5) käsitellä *hiippakuntavaltuuston jäsenten, tuomiokapitulin, kirkkoneuvostojen, yhteisten kirkkoneuvostojen ja seurakuntaneuvostojen* sille tekemät aloitteet; sekä (6 kohta kuten HE)

(2 mom. kuten HE)	20 luku
2 § (Kuten HE)	Kirkolliskokous
3 § <i>Toimikausi</i>	7 ja 9 § (Kuten HE)
Hiippakuntavaltuuston toimikausi alkaa <i>jäsenten</i> vaalien toimittamista seuraavan toukokuun 1 päivänä ja kestää neljä vuotta.	22 luku
4 ja 5 § (Kuten HE)	Kirkkohallitus, kirkon keskusrahasto ja kirkon sopimusvaltuuskunta
18 luku	2 ja 6 § (Kuten HE)
Piispa	23 luku
1 § (Kuten HE)	Kurinpitomenettely
3 §	4 ja 5 § (Kuten HE)
<i>Vaalien ajankohta, äänioikeus ja ehdokasasettelu</i>	24 luku
-----	Alistaminen ja muutoksenhaku
Vaalissa ovat äänivaltaisia	1 ja 3—8 § (Kuten HE)
-----	9 §
(3 kohta <i>poist.</i>)	<i>Oikaisuvaatimus- ja valitusaika</i>
(4—6 kohta kuten HE)	(1 mom. kuten HE)
(3 mom. kuten HE)	Oikaisuvaatimus kirkon vaalijärjestyksen 2 luvun 15 §:ssä tarkoitettua vaaliluetteloa vastaan on kuitenkin tehtävä viimeistään saman luvun 18 §:ssä säädetyn vaaliluettelon nähtävilläoloajan päättymisen jälkeisenä toisena arkipäivänä.
-----	10 § (Kuten HE)
19 luku	
Tuomiokapituli	
1—5, 7 ja 11 § (Kuten HE)	

11 §

Päätöksen tiedoksianto

(1 ja 2 mom. kuten HE)
Hautaoikeuden haltijan katsotaan *saaneen* 17 luvun 5 §:n 4 momentissa tarkoitettua päätöksestä tiedon, kun sitä koskeva kuulutus on julkaistu lehdessä.

(4 mom. kuten HE)

12 ja 13 §
(Kuten HE)

14 §

Oikaisuvaatimus- ja valitusoikeuden rajoittaminen

Muutosta ei saa hakea oikaisuvaatimuksella tai valittamalla

(1—3 kohta kuten HE)

4) tuomiokapitulin päätökseen, jonka se on tehnyt kirkkojärjestyksen 2 luvun 3 §:ssä ja 9 §:n 2 momentissa, 6 luvun 13 §:ssä, 16 §:n 1 momentissa, 20 §:ssä, 29 §:n 1 momentissa, 33 §:ssä, 35 §:n 1 momentissa ja 57 §:ssä, 9 luvun 7 §:ssä ja 19 luvun 11 §:ssä ja kirkon vaalijärjestyksen 2 luvun 30 §:n 3 momentissa, 62 §:n 1—4 momentissa ja 63 §:n 3 momentissa tarkoitetuissa asioissa sekä päätökseen, joka koskee kirkkojärjestyksen 6 luvun 18 §:n 1 momentissa *tarkoitettun* seurakuntatyön johtamisen tutkimuksen hyväksymistä;

(5 ja 6 kohta kuten HE)

(2 ja 3 mom. kuten HE)

15 ja 16 §
(Kuten HE)

25 luku

Täydentäviä säännöksiä

1 §
(Kuten HE)

3 §

Pöytäkirjan pitäminen nähtävänä

(1 mom. kuten HE)

Alistus- ja valitusviranomaisen päätös siihen *liitettyine* oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksineen pidetään yleisesti nähtävänä samalla tavalla kuin kirkkoneuvoston pöytäkirja.

(3 mom. kuten HE)

4—6 §
(Kuten HE)

8 §

Julkisuus ja salassapito

Luottamushenkilöllä on oikeus saada viranomaiselta tietoja sekä nähtäväkseen asiakirjoja, joita hän toimessaan pitää *tarpeellisina*, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

9, 10 a ja 11 §
(Kuten HE)

15 §

Päätösvaltaisuus poikkeusoloissa

Tuomiokapituli voi 1 momentissa mainituissa tilanteissa tehdä tuomiokapitulin ja hiippakuntavaltuuston toimivaltaan kuuluvat välttämättömät ja kiireelliset päätökset piispan tai tuomiorovastin ja kahden muun tuomiokapitulin jäsenen *läsnä ollessa*.

26 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

7 §
(Kuten HE)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

Helsingissä 10 päivänä joulukuuta 2003

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Matti Väistö /kesk	Lauri Kähkönen /sd
vpj.	Veijo Puhjo /vas	Rosa Meriläinen /vihr
jäs.	Nils-Anders Granvik /r	Heli Paasio /sd
	Rakel Hiltunen /sd	Juha Rehula /kesk
	Hannu Hoskonen /kesk	Ahti Vielma /kok
	Esko Kurvinen /kok	Tuula Väättäinen /sd.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Ossi Lantto.